

2. pīlārs: Latvija atliek piemērošanu uz sešiem gadiem 2/4/24

Vecākā konsultante nodokļu konsultāciju
nodaļā, PwC Latvija
Tatjana Kļimoviča

Iepriekš esam iepazīstinājuši MindLink abonentus ar 2. pīlāra direktīvas pamatnostādņiem, aplūkojuši, kā direktīvas ieviešana varētu ietekmēt uzņēmumus, un snieguši praktiskus ieteikumus, kā uzņēmumiem laikus sagatavoties nodokļu izmaiņām. Šajā rakstā – par aktuālo saistībā ar 2. pīlāra direktīvas pārņemšanu Latvijā.

Kas ir 2. pīlārs?

Padomes direktīvas (ES) 2022/2523 “Par globāla minimāla nodokļu līmeņa nodrošināšanu starptautisku uzņēmumu grupām un lielām vietējām grupām Savienībā” mērķis ir samazināt nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas iespējas un nodrošināt, ka grupas uzņēmumu ienākumus, kas gūti valstīs, kurās tie darbojas, apliek ar nodokli vismaz 15% apmērā, piemērojot virsnodokli (*top-up tax*). Direktīva attiecas uz starptautisku un iekšzemes uzņēmumu grupu ar konsolidēto apgrozījumu virs 750 miljoniem eiro gadā. Ja faktiski samaksātais nodoklis konkrētajā jurisdikcijā ir mazāks, tad uzņēmumu grupai jānodrošina starpības piemaksa (virsnodoklis) vismaz minimālā efektīvā 15% nodokļa līmenī.

Plašāk par 2. pīlāru varat uzzināt, izlasot MindLink rakstu “Kas jāzina par 2. pīlāra nodokli?” un noklausoties mūsu raidierakstus: 27. epizodi “Izmaiņas 2. pīlāra direktīvā un čaulas kompāniju direktīvas projekts jeb ATAD 3” un 32. epizodi “2. pīlāra direktīva – kā uzņēmumiem laikus sagatavoties nodokļu izmaiņām”.

2. pīlāra piemērošana Latvijā

Dalībvalstīm direktīvas normas bija jāpārņem līdz 2023. gada 31. decembrim. Taču direktīvas 50. pants paredz dalībvalstij iespēju atlikt atsevišķu direktīvas noteikumu piemērošanu uz sešiem gadiem ar šādiem noteikumiem:

1. dalībvalstī ir ne vairāk kā 12 galveno mātes uzņēmumu;
2. dalībvalsts nacionālajā likumvidē tiek iestrādātas normas, kas paredz kārtību, kādā nepieciešamā informācija tiks sniegta grupas uzņēmumam, kas atrodas citā dalībvalstī, lai tas var sagatavot un iesniegt virsnodokļa informācijas deklarāciju.

Tā kā Latvijā ir reģistrēts un darbojas neliels skaits uzņēmumu grupu mātes uzņēmumu un direktīvas pilnīga pārņemšana uzliek lielu administratīvo slogu, Latvija ir izvēlējusies atlikt pilnīgu direktīvas piemērošanu līdz 2029. gada 31. decembrim. Tomēr jāņem vērā, ka mātes uzņēmumam ārvalstī, kuram jāiesniedz virsnodokļa informācijas deklarācija, pienākums maksāt virsnodokli par mātes vai meitas uzņēmumu Latvijā radīsies tikai tad, ja Latvijas uzņēmums četrus gadus laikā no minimālā nodokļa aprēķināšanas brīža nebūs to iemaksājis budžetā.

Lai nodrošinātu daļēju direktīvas pārņemšanu, ir izstrādāts likumprojekts “Lielu uzņēmumu grupu globāla

minimālā nodokļa līmeņa nodrošināšanas likums". Tas paredz, ka Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem starptautisku grupu sastāvā ir pienākums sniegt finanšu informāciju izraudzītajam iesniedzējuzņēmumam, kuram ir pienākums sagatavot un iesniegt virsnodokļa informācijas deklarāciju savā rezidences valstī. Finanšu informācija ir jāsniedz ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc fiskālā gada pēdējās dienas. Sniedzamās informācijas saturs un forma likumprojektā nav norādīta, jo tā būs jāsniedz atbilstoši izraudzītā iesniedzējuzņēmuma pieprasījumam, kas izpildāms saskaņā ar tās valsts, kurā šis uzņēmums atrodas, normatīvo aktu prasībām.

Ja grupas galvenais mātes uzņēmums ir reģistrēts Latvijā, tam ir pienākums izraudzīt citā jurisdikcijā reģistrētu grupas uzņēmumu, kurš sagatavos un iesniegs virsnodokļa informācijas deklarāciju savā rezidences valstī.

Tātad 2. pīlāra normas Latvijas normatīvajos aktos nav vēl ieviestas, un tas ir lielā mērā saistīts ar Latvijas izvēli atlikt direktīvas piemērošanu līdz 2029. gada 31. decembrim.